

РЕШЕНИЕ

№ 1307

гр. София, 01.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 11.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **7530** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във връзка с чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на А. Р. Б. чрез законния ѝ представител Л. П. Б. срещу Разпореждане № [ЕГН]/30.04.2020 г., издадено от ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град, потвърдено с Решение № Ц2153-21-20/10.07.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град.

В жалбата е посочено, че издаденото решение, както и потвърденото с него разпореждане са незаконосъобразни. Моли се решението и разпореждането да бъдат отменени. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателката се представлява от Л. П. Б., в качеството ѝ на законен представител, която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град – в съдебно заседание не се явява, представлява се от юрк. П., който оспорва подадената жалба и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление с вх. № 21103-21-35/05.02.2020 г. А. Р. Б. чрез законния ѝ представител Л. П. Б. е поискала да ѝ бъде отпусната наследствена пенсия от

починалия ѝ баща Р. О. Б.. Към заявлението е приложено Решение № 283389/22.11.2019 г. на СРС, по гр. д. № 8304/2019 г., влязло в сила на 18.01.2020 г., с което на основание чл. 14 от ЗЛС е обявена смъртта на Р. О. Б. за настъпила на 18.11.2013 г., към 16.30 часа.

След преценка на събраните доказателства, с Разпореждане № [ЕГН]/30.04.2020 г., издадено от ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град, е отпусната наследствена пенсия за инвалидност поради общо заболяване на жалбоподателката, считано от 18.11.2013 г. – датата на смъртта на наследодателя ѝ, и е постановено изплащането ѝ да се извърши съгласно чл. 105, ал. 2 от КСО. Пенсията е изплатена за периода 01.01.2017-31.12.2019 г. в общ размер на 5 577,06 лв.

Издаденото разпореждане е оспорено по административен ред в частта относно приложението на чл. 105 ал.2 от КСО, като е потвърдено с Решение № Ц2153-21-20/10.07.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Процесното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117, ал. 3 от КСО. Видно от представената по делото Заповед №1016-40-1027/30.07.2019 г., Е. И. Л. е оправомощена при отсъствие на директора на ТП на НОИ С.-град да изпълнява неговите функции. По делото е представена и Заповед № 17310/24.06.2020 г., съгласно която директорът на ТП на НОИ С.-град е ползвал платен годишен отпуск за периода 06.07.2020-17.07.2020 г., включително. Съдът приема, че оспореното решение е издадено от надлежно оправомощено лице.

Процесното разпореждане също е издадено от компетентен орган. По делото е представена Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г., съгласно която ръководството на пенсионното осигуряване е възложено на длъжностни лица, сред които е и С. Г. К., подписала издаденото разпореждане.

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 5 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК, посочени са фактически и правни основания за издаването им. Същите са издадени при спазване на законоустановената форма.

Ръководителят на ТП на НОИ С.-град не се е произнесъл в едномесечния срок по чл. 117, ал. 3 от КСО по подадената жалба срещу Разпореждане № [ЕГН]/30.04.2020 г., издадено от ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град, но следва да бъде съобразено, че този срок е инструктивен и пропускането му не представлява съществено процесуално нарушение, водещо до незаконосъобразност на издаденото решение.

Съгласно чл. 82, ал. 1 от КСО, децата имат право на наследствена пенсия до навършване на 18-годишна възраст, а след навършването ѝ, ако учат - за срока на обучението, но не по-късно от навършването на 26-годишна възраст, както и над тази възраст, ако учат и ако са се инвалидизирали до 18-, съответно до 26-годишна възраст. Децата, които се считат за учащи, се определят с наредбата по чл. 106. Децата, които полагат стаж след дипломиране, не се смятат за учащи.

Между страните не е спорно, че е налице право на наследствена пенсия за

жалбоподателката. Спорът е по приложението на чл. 105, ал. 2 от КСО, съгласно който вземането за пенсия се погасява с изтичането на тригодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнася. Правото на наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от КСО възниква след смъртта на наследодателя, която е обявена със съдебно решение. Правилно исканата пенсия е отпусната от 18.11.2013 г. – датата, от която съдебното решение постановява, че наследодателят се счита за починал. Неправилно е обаче, изплащането на пенсията съобразно разпоредбата на чл. 105 ал.2 от КСО.

В решението на директора на ТП на НОИ С.-град е прието, че, тъй като с влязло в сила съдебно решение на СГС на основание чл. 14 от ЗЛС е обявена смъртта на наследодателя Р. О. Б. за настъпила на 18.11.2013 г., то давността по чл. 105, ал. 2 от КСО за следва да се брои от 18.11.2013 г., и следователно вземането на жалбоподателката за пенсия за 2013 г. е погасено на 31.12.2016 г., вземането на жалбоподателката за пенсия за 2014 г. е погасено на 31.12.2017 г., вземането на жалбоподателката за пенсия за 2015 г. е погасено на 31.12.2018 г., вземането на жалбоподателката за пенсия за 2016 г. е погасено на 31.12.2019 г. Отпуснатата наследствена пенсия е изплатена за периода 01.01.2017-31.12.2019 г.

Преценката на решаващия орган за началния момент, от който следва да бъде преброен давностният срок е неправилна.

С Решение № 283389/22.11.2019 г. на СРС, по гр. д. № 8304/2019 г., влязло в сила на 18.01.2020 г. на основание чл. 14 от ЗЛС е обявена смъртта на Р. О. Б. за настъпила на 18.11.2013 г. Съгласно чл. 14 от ЗЛС, след като изтекат пет години от деня, за който се отнася последното известие за отсъстващия, съдът по искане на прокурора или на всеки заинтересован, обявява неговата смърт. Обявяването на смъртта може да стане и без да е обявено отсъствието на лицето. Тълкуването на цитираната разпоредба налага извода, че лицето-наследодател до датата на обявяването на смъртта му със съдебното решение е било считано за живо, т.е. за носител на права и задължения. Съгласно чл. 17 от ЗЛС, правните последици, които произтичат от действителната смърт на лицето, възникват по силата на съдебното решение за обявяването ѝ. Т.е. преди влизане на съдебното решение в сила за жалбоподателката не е възникнало правото да получи наследствена пенсия.

Заявлението за отпускане на наследствена пенсия е подадено в законоустановения срок по чл. 94, ал. 1 от КСО, според който пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата.

В случая обаче, погасителната давност е започнала да тече от дата на обявяването на смъртта на лицето с Решение № 283389/22.11.2019 г. на СРС, по гр. д. № 8304/2019 г., която е датата на влизане в сила на решението - 18.01.2020 г., а не от датата на която е прието, че лицето е починало 18.11.2013 г. От тази дата са изпълнени предпоставките за отпускане на наследствена пенсия на основание чл. 82, ал. 1 от КСО. По отношение на вземанията за пенсия на жалбоподателката за 2013 г., 2014 г., 2015 г. и 2016 г. давността не е изтекла към момента на издаване на процесното разпореждане, както и на решението, с което е потвърдено, поради което отпуснатата наследствена пенсия следва да бъде изплатена и за тези периоди.

Разпоредбите на кодекса за давността са общи и приложими за всички уредени с него осигурителни правоотношения. Съгласно [чл. 105, ал. 1 КСО](#) субективното право на пенсия не се погасява по давност. Субективното право на пенсия е призната от закона

възможност на носителя на правото да иска от пенсионния орган да му бъде отпусната пенсия и да ѝ бъде определен размер съобразно относимата за съответния вид осигурително плащане регламентация. Вземането за пенсия представлява призната от закона възможност да се претендира плащане на пенсията. Разпоредбата на [чл. 105, ал. 2 от КСО](#) е предвидено, че то се погасява с изтичането на три години от датата, на която е станало изискуемо. Касае се за частноправно вземане на пенсия от средствата по публичния обособен фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване. В случая вземането става изискуемо с влизане в сила на съдебното решение.

Съгласно чл. 14 от ЗЗД давността почва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо

В [чл. 115, ал. 2 КСО](#) са уредени основанията за прекъсване на давностния срок само по отношение на вземанията на НОИ, но не и по отношение на вземанията от НОИ. При тази празнота в КСО несъмнено трябва да се приложат разпоредбите за прекъсване на давността от [Закона за задълженията и договорите](#), което пенсионният орган е извършил неточно. (В този смисъл виж решение № 4612 от 29.03.2012 г. по адм. д. № 14276/2011 г. на Върховния административен съд, шесто отделение; решение № 10020 от 16.07.2014 г. по адм. д. № 2482/2014 г. на Върховния административен съд, шесто отделение и РЕШЕНИЕ № 5897 ОТ 21.05.2015 Г. ПО АДМ. Д. № 1394/2015 Г., VI ОТД. НА ВАС). Съгласно чл. 14 от ЗЗД давността почва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо.

Ето защо и оспореният административен акт е постановен в противоречие със действащия към момента на издаването му закон

С оглед изложеното, процесното решение следва да бъде отменено като незаконосъобразно, а преписката да бъде върната на директора на ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона

При този изход на спора жалбоподателката има право на разноски, но доказателства за направени такива в производството не са представени, поради което не следва да бъдат присъждани.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 62 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Р. Б. чрез законния ѝ представител Л. П. Б. Решение № Ц2153-21-20/10.07.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу Разпореждане № [ЕГН]/30.04.2020 г., издадено от ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона и за издаването на административен акт в съответствие с указанията, дадени в настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: